SEGES INNOVATION

RAPPORT

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

Udgivet august 2025

Økonomiske resultater for bedrifter med hovedproduktion planteavl 2024

Forfatter: Michael Højholdt, Landskonsulent SEGES Innovation

Sammendrag

2024 var et år præget af kornpriser der lå på et lavere niveau i forhold til 2023, hvor de faldt fra et højt niveau i 2022. Det gennemsnitlige høstudbytte lå i 2024 på niveau med året før, og det økonomiske bruttoudbytte blev i gennemsnit ca. 250.000 kr. bedre end i 2023. Stykomkostninger faldt med små 200.000 kr. og dækningsbidrag mark steg med 343.000 kr. til 3.039.000. pr. bedrift.

Finansieringsomkostningerne steg samtidig med 115.000 kr. til 1.506.000 kr. pr. heltidsplanteavlsbedrift, hvilket skal ses i forhold til perioden 2015 til 2022, år, hvor niveauet for finansieringsomkostninger var stabilt omkring 750.000 kr. pr. heltidsplanteavlsbedrift.

Driftsresultat endte i 2024 på 537.000 kr., ca. 230.000 kr. bedre end i 2023 hvor det blev 305.000 kr. pr. heltidsplanteavlsbedrift. Driftsresultatet efter ejeraflønning mv. blev 121.000 kr. i 2024.

På den gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrift blev der i 2024 dyrket 311 ha, hvoraf de 146 ha svarende til små 47 % var forpagtet. Driftsresultatet i 2024 blev opnået med et gennemsnitligt kornudbytte på 60 hkg og dermed 4 hkg lavere pr. ha end 10-års gennemsnittet, mens hvedeprisen på 150 kr. pr. hkg i august var ca. 16 kr. pr. hkg højere end 10-års gennemsnittet (årets priser).

For 2024 ses en forbedring i nøgletallene; afkastnings-, overskuds-, dæknings- og kapacitetsgrad i forhold til 2023, mens soliditetsgraden var uændret fra 2023.

Introduktion

Denne rapport giver et overblik over planteproduktionens økonomiske resultater i 2024. Rapporten præsenterer de økonomiske resultater i en ti-årig periode i planteproduktionen og en række udvalgte nøgletal i perioden 2020 til 2024. Desuden opgøres de økonomiske resultater opdelt på bedriftsstørrelse og udviklingen i planteproduktionens investerings- og likviditetsbehov bliver belyst.

Liste over tabeller

Tabel 1. 5-års udvikling i indtjeningen for planteavlsbedrifter. 4
Tabel 2. 5-års udvikling i nøgletal for planteavlsbedrifter. 5
Tabel 3. Resultater for heltidsbedrifter med planteavl opdelt efter driftsform og størrelse. 6
Tabel 4. Nøgletal for heltidsbedrifter med planteavl opdelt efter driftsform og størrelse. 6
Tabel 5. Investerings- og finansieringsbehov for heltidsbedrifter med planteavl opdelt efter bedriftsstørrelse. 7
Tabel 6. Ti års udvikling i resultaterne for heltidsbedrifter med planteavl. 8

Liste over figurer

Figur 1. Udvikling i pris for dieselolie, salgspris foderhvede og gødning med 2020 som indeks 100. Kilde: Danmarks Statistik (gødning) og farmtalonline.dk (dieselolie og hvede). 5
Figur 2. Resultatopgørelse opdelt efter driftsform og bedriftsstørrelse. Driftsresultaterne i driftsformer og de forskellige størrelsesgrupper skal vurderes under hensyntagen til, at der er væsentlige forskelle i driftsform og af andel specialafgrøder i de enkelte grupper. Konventionelle bedrifter under 100 ha har en relativt stor andel af specialafgrøder. 7
Figur 3: 10-års udvikling i omkostninger i årets priser (ikke korrigeret for prisudvikling). 9
Figur 4. 10-års udvikling i dækningsbidrag inklusive EU-støtte, driftsresultat, udbytte foderhvede og pris foderhvede i årets priser (ikke korrigeret for prisudvikling). 10
Figur 5. Dækningsbidrag tillagt EU-støtte i kr. pr. ha, med og uden korrigeret for prisudviklingen med forbrugerprisindekset og med 2015 = indeks 100. 10

Materialer og metoder

Datagrundlag

Totaløkonomien for planteavlsbedrifter i 2024 er analyseret ud fra årsrapporter indberettet til SEGES' ØkonomiDataBase. Bedrifterne i datamaterialet opfylder kriterierne for at være heltidsplanteavlsbedrifter, hvor mindst 50 % af standardomsætningen stammer fra planteproduktion. Standardomsætning beregnes ud fra produktionsomfang og "normalt" bruttoudbytte fra den enkelte produktionsgren. For de mindste bedrifter (under 100 ha) i nærværende analyse er der en større andel af højværdiafgrøder i forhold til de større bedrifter. Dette gør, at man ikke direkte kan sammenligne økonomien for bedrifter under 100 ha med andre heltidsplanteavlsbedrifter.

Regnskabstallene for 2023 er opdateret til endelige tal i forhold til udgivelsen af "Økonomiske resultater for bedrifter med hovedproduktion planteavl 2023", mens resultaterne for regnskabsåret 2024 i denne rapport alle er beregnet på foreløbige regnskabstal.

Danmarks Statistik og SEGES Innovation har en stor fællesmængde af regnskabsdata, da hovedparten af Danmarks Statistiks indberetninger til Regnskabsstatistikken for jordbrug kommer fra regnskaber lavet i Ø90. Den resterende del indsendes at private revisorer, som ikke benytter Ø90 systemet. Hos Danmarks Statistik udtages der en stikprøve af regnskaber, mens det hos SEGES Innovation er muligt for alle landmænd at indsende deres regnskab til ØkonomiDataBasen.
Danmarks Statistik laver vægtene til SEGES Innovations økonomidata, så det sikres, at hovedresultaterne ved analyse med samme forudsætninger giver enslydende resultater og at antallet af bedrifter er ens for de to datasæt.
Analyseresultater og antal bedrifter i en given analyse afhænger i øvrigt af hvilke kriterier, der skal være opfyldt for at data indgår som en del af populationen eller datasættet. Hvis disse kriterier ikke er identiske, så vil der være forskelle i resultater og antal bedrifter mellem de to datasæt.

Faktaboks: Population hos Danmarks Statistik, landbrugsregnskaber. [1]

	2020	2021	2022	2023	2024[2]
Malkekvæg, konventionel drift	2.092	1.987	1.847	1.675	1.630
Malkekvæg, økologisk drift	370	364	345	310	291
Søer med smågriseproduktion, konventionelle	868	813	723	636	608
Søer med integreret produktion, konventionelle	268	237	241	233	227
Slagtegrise, konventionelle	930	956	834	575	516
Planteproduktion, konventionel drift	2.223	2.131	2.154	1974	1806
Planteproduktion, økologisk drift	175	192	185	169	…

[1] Kilde: www.statistikbanken.dk/jord2

[2] Data for 2024 er foreløbige

I tabellerne i dette notat er der andre kriterier, som skal være opfyldt for at være en del af datasættet end hos Danmarks Statistik, hvilket gør at antallet af vejede bedrifter i en given gruppe er lavere end hos Danmarks Statistik. Der kan også være små forskelle i hvordan bedrifterne bliver kategoriseret, hvilket f.eks. for grisenes vedkommende kan medføre, at der er forskel på hvornår en bedrift er en smågrise- eller en integreret bedrift hos Danmarks Statistik og SEGES Innovation. Dette kan også medføre forskelle.

Kriterierne for analyserne i dette notat begrænser data til at omfattede bedrifter med hovedproduktion af planteavl med en begrænset husdyrproduktion og begrænset omfang af salg af maskinstationsydelser.

Definitioner

Dækningsbidraget beregnes som bruttoudbyttet minus stykomkostninger, mens resultat af primær drift beregnes som dækningsbidrag fratrukket kapacitetsomkostninger.
Driftsresultatet beregnes som resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte, minus finansieringsomkostninger landbrug – herunder nettorenter, nettoforpagtningsudgifter og nettotab på værdipapirer.
Opgørelsen af økonomien for hovedparten af perioden er (i modsætning til årene 2014-2018) foretaget på vejede data, hvorfor der vil være mindre afvigelser for værdier for disse år ved sammenligning med tidligere udgivet materiale.

Definition af driftsresultat
Bruttoudbytte
- *Stykomkostninger*
= Dækningsbidrag (DB)
- *Kapacitetsomkostninger*
= Resultat af primær drift
+ *Afkoblet EU-støtte*
- *Finansieringsomkostninger*
= Driftsresultat (før ejeraflønning mv.)

Resultater

Udvikling i planteavlsøkonomi – totaløkonomi seneste fem år

Tabel 1. 5-års udvikling i indtjeningen for planteavlsbedrifter.

År	2020	2021	2022	2023	2024
Antal regnskaber	779	756	755	768	803
Antal vejede bedrifter	2.046	1.943	1.856	1.594	1.533
Landbrugsareal, ha	**273**	**280**	**296**	**307**	**311**
- heraf forpagtet ha	123	120	139	147	146
Hkg kerne i korn pr. ha[1]	71	64	72	59	60
Totaløkonomi i 1.000 Kr.					
Bruttoudbytte	**4.067**	**4.540**	**6.013**	**4.986**	**5.235**
Stykomkostninger	1.168	1.149	1.381	1.699	1.502
Dækningsbidrag	**2.899**	**3.391**	**4.632**	**3.287**	**3.733**
- heraf mark	2.472	2.816	4.021	2.695	3.039
Kontante kapacitetsomkostninger	1.418	1.503	1.770	1.700	1.755
- heraf løn	323	311	352	320	364
- heraf maskinstation	272	313	314	355	340
Afskrivninger mv.	514	536	558	574	572
Resultat primær drift	**967**	**1.352**	**2.305**	**1.013**	**1.406**
Afkoblet EU-støtte	584	600	643	683	636
Finansieringsomkostninger	794	778	716	1.391	1.506
Driftsresultat	**757**	**1.174**	**2.233**	**305**	**537**
Driftsres. efter ejerløn mv.[2]	357	771	1.825	-92	121
Likviditet før anlægsinvesteringer	**954**	**1.313**	**1.417**	**1.154**	**760**
Aktiver, ultimo	**41.556**	**45.298**	**45.327**	**47.092**	**48.964**
Gæld, ultimo	22.567	23.954	23.062	23.487	24.456
Hensættelser, ultimo	5.391	5.957	6.138	6.376	6.593
Egenkapital, ultimo	**13.598**	**15.387**	**16.127**	**17.230**	**17.915**

[1] Udbytte vægtet efter dyrket areal i vårbyg, vinterbyg, vårhvede, vinterhvede, rug, triticale og havre

[2] Ejerløn mv. indeholder ejerfamiliens løn og korrigerer for værdiændring på stambesætning

Figur 1. Udvikling i pris for dieselolie, salgspris foderhvede og gødning med 2020 som indeks 100. Kilde: Danmarks Statistik (gødning) og farmtalonline.dk (dieselolie og hvede).

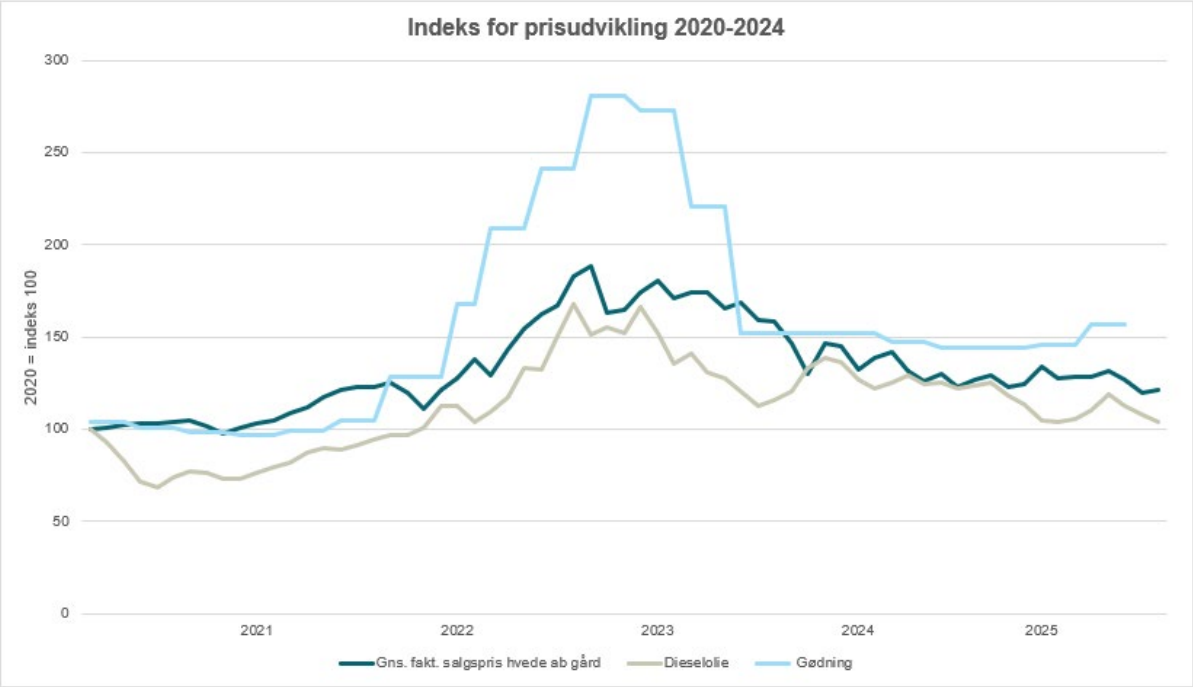

Tabel 2. 5-års udvikling i nøgletal for planteavlsbedrifter.

År	2020	2021	2022	2023	2024
Afkastningsgrad landbrug, %	1,8	2,7	5,0	1,6	2,4
Soliditetsgrad, %	32,7	34,0	35,6	36,6	36,6
Overskudsgrad landbrug, %	16,1	23,1	31,6	12,5	18,7
Dækningsgrad, %	71,8	75,1	76,8	66,0	71,1
Kapacitetsgrad, %	124,2	139,1	169,9	122,9	136,1

Resultater opdelt på bedriftsstørrelse

Tabel 3. Resultater for heltidsbedrifter med planteavl opdelt efter driftsform og størrelse.

Antal ha	Konventionel	Økologi	Konventionel 0-100	Konventionel 100-300	Konventionel 300-600	Konventionel 600+
Antal regnskaber	755	48	67	513	179	44
Antal vejede bedrifter	1.434	99	103	868	401	160
Landbrugsareal, ha	**311**	**317**	**76**	**189**	**406**	**887**
- heraf forpagtet, ha	143	191	7	60	190	590
Areal med lerjord, %	57,1	21,2	64,5	53,6	63,0	46,2
Areal med højværdiafgrøder, %[1]	3,2	1,8	8,5	2,1	2,7	4,3
Totaløkonomi i 1.000 kr.						
Bruttoudbytte	5.390	2.990	2.076	3.063	6.966	14.701
Stykomkostninger	1.570	519	473	912	2.027	4.044
Dækningsbidrag	**3.821**	**2.471**	**1.603**	**2.151**	**4.940**	**10.657**
- heraf DB mark	3.155	1.364	1.019	1.701	3.996	9.189
Kontante kapacitetsomkostninger	1.772	1.497	788	1.034	2.313	4.882
- heraf løn	373	240	253	127	483	1.423
- heraf maskinstation	337	385	93	196	459	981
Afskrivninger mv.	580	460	231	403	710	1.362
Resultat af primær drift	**1.468**	**515**	**583**	**713**	**1.917**	**4.412**
Afkoblet EU-støtte	639	596	152	395	835	1.760
Finansieringsomkostninger	1.520	1.301	330	802	2.014	4.807
Driftsresultat	**587**	**-190**	**405**	**306**	**738**	**1.366**
Ejeraflønning	415	432	365	413	437	410
Driftsresultat efter ejerløn mv.[2]	**172**	**-620**	**39**	**-107**	**303**	**953**
Likviditet før anlægsinvesteringer	**797**	**231**	**380**	**511**	**956**	**1.864**
Aktiver, ultimo	**49.916**	**35.212**	**20.558**	**36.277**	**66.272**	**92.630**
Gæld, ultimo	24.934	17.547	8.123	16.604	33.944	53.746
Hensættelser, ultimo	6.646	5.828	3.717	5.250	8.551	10.813
Egenkapital, ultimo	**18.336**	**11.837**	**8.718**	**14.423**	**23.777**	**28.071**
kr. pr. ha						
Bruttoudbytte bedriftsniveau	17.352	9.420	27.174	16.226	17.161	16.565
Dækningsbidrag bedriftsniveau	12.298	7.785	20.977	11.395	12.169	12.008
Resultat af primær drift	4.726	1.622	7.637	3.779	4.723	4.972
Driftsresultat	1.889	-598	5.307	1.621	1.819	1.539

[1] Højværdiafgrøder er defineret som fabriksroer, spisekartofler, tidlige spisekartofler, læggekartofler, konsumært, grønsager, frugt, bær og andet gartneri

[2] Ejerløn mv. indeholder ejerfamiliens løn og korrigerer for værdiændring på stambesætning

Tabel 4. Nøgletal for heltidsbedrifter med planteavl opdelt efter driftsform og størrelse.

Antal ha	Konventionel	Økologi	Konventionel 0-100	Konventionel 100-300	Konventionel 300-600	Konventionel 600+
Afkastningsgrad landbrug, %	2,5	0,0	2,0	1,5	2,7	3,9
Soliditetsgrad, %	36,7	33,6	42,4	39,8	35,9	30,3
Overskudsgrad landbrug, %	19,4	0,0	17,2	14,6	21,5	20,2
Dækningsgrad, %	70,7	82,3	77,2	70,2	70,5	72,3
Kapacitetsgrad, %	138,1	103,5	115,8	116,2	142,8	160,1

Figur 2. Resultatopgørelse pr. ha opdelt efter driftsform og bedriftsstørrelse. Driftsresultaterne i driftsformer og de forskellige størrelsesgrupper skal vurderes under hensyntagen til, at der er væsentlige forskelle i driftsform og af andel specialafgrøder i de enkelte grupper. Konventionelle bedrifter under 100 ha har en relativt stor andel af specialafgrøder.

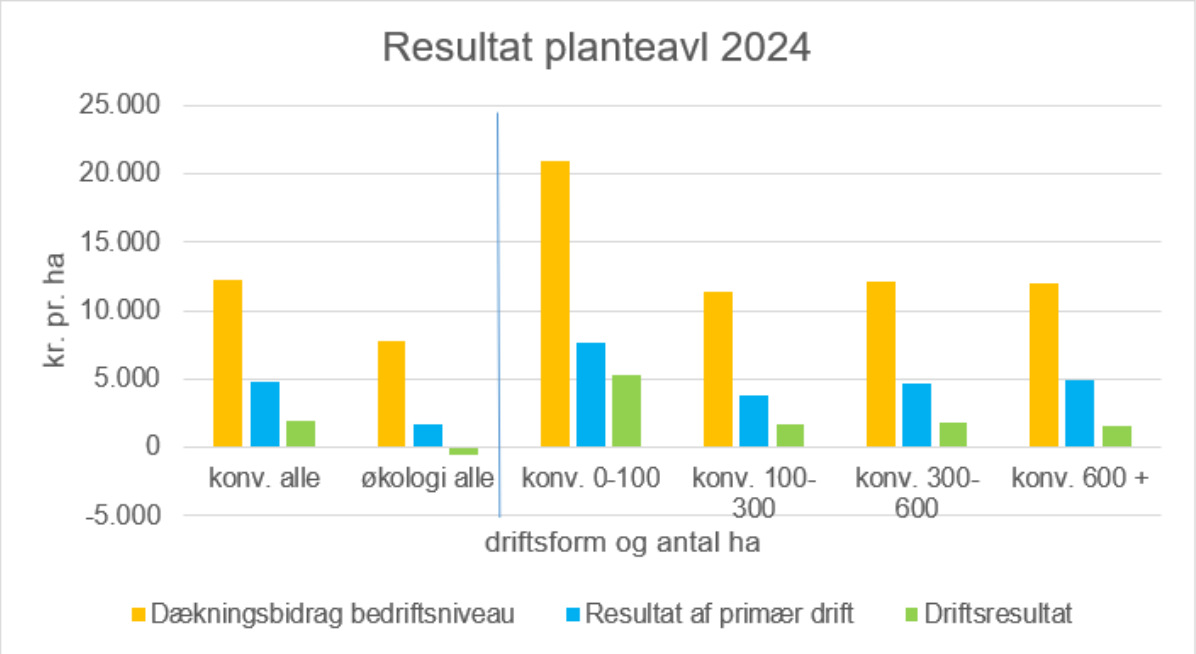

Investerings- og finansieringsbehov

Tabel 5. Investerings- og finansieringsbehov for heltidsbedrifter med planteavl opdelt efter bedriftsstørrelse.

	Konventionel	Økologi	Konventionel			
Antal ha			**0-100**	**100-300**	**300-600**	**600+**
Landbrugsareal, ha	311	317	76	189	406	887
Investeringer i 1.000 kr.						
Driftsbygninger	155	121	24	86	203	469
Inventar, husdyrbrug	5	38	3	10	-1	16
Inventar, markbrug	449	160	123	244	541	1.363
Grundforbedring	20	7	6	14	15	64
Investering produktionsanlæg i alt	**629**	**325**	**156**	**353**	**758**	**1.912**
Driftsmæssige afskrivninger	580	460	231	403	710	1.362
Nettoinvestering produktionsanlæg	**49**	**-135**	**-75**	**-50**	**49**	**550**
Jord og immaterielle aktiver	1.097	637	23	502	2.130	2.138
Nettoinvestering landbrug	**1.145**	**502**	**-52**	**452**	**2.179**	**2.687**
Beboelse, biler og aktiver udenfor landbrug	269	-76	93	149	413	460
Samlede investeringer	**1.994**	**885**	**272**	**1.004**	**3.301**	**4.510**
Likviditet i 1.000 kr.						
Likviditet før anlægsinvesteringer	**797**	**231**	**380**	**511**	**956**	**1.864**
Likviditetsoverskud/-behov	-1.237,4	-655,6	105,2	-502,3	-2.383,9	-2.852,4
Nøgletal						
Selvfinansiering, %	39,9	26,1	139,7	50,9	29,0	41,3
Nettoinvestering landbrug, kr. pr. ha	**3.687**	**1.583**	**-677**	**2.393**	**5.368**	**3.028**

Den investeringssum, der overstiger afskrivningerne, kaldes nettoinvesteringerne og er en værdiforøgelse på bedriften. Finansieringsbehovet er beregnet som årets resultat før skat, korrigeret for afskrivninger, reguleringer, andre tilbageførsler vedrørende finansaktiver og gæld samt privat udtræk.

Ti års udvikling i planteavlsøkonomi

Tabel 6. Ti års udvikling i resultaterne for heltidsbedrifter med planteavl.

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antal regnskaber	982	985	1.010	869	810	779	756	755	768	803
Antal vejede bedrifter	2.123	2.090	2.328	2.423	2.090	2.046	1.943	1.856	1.594	1.533
Landbrugsareal, ha	226	223	227	228	251	273	280	296	307	311
- heraf forpagtet ha	89	76	85	86	99	123	120	139	147	146
Hkg kerne i korn pr. ha[1]	68	61	67	49	71	71	64	72	59	60
Totaløkonomi i 1.000 kr.										
Bruttoudbytte	**3.440**	**3.155**	**3.258**	**3.260**	**3.982**	**4.067**	**4.540**	**6.013**	**4.986**	**5.235**
Stykomkostninger	1.049	1.098	996	1.002	1.162	1.168	1.149	1.381	1.699	1.502
Dækningsbidrag	**2.390**	**2.056**	**2.262**	**2.258**	**2.820**	**2.899**	**3.391**	**4.632**	**3.287**	**3.733**
- heraf DB mark	1.978	1.592	1.771	1.826	2.395	2.472	2.816	4.021	2.695	3.039
Kontante kapacitetsomkostninger	1.255	1.264	1.160	1.277	1.377	1.418	1.503	1.770	1.700	1.755
- heraf løn	307	321	249	272	304	323	311	352	320	364
- heraf maskinstation	206	199	203	231	277	272	313	314	355	340
Afskrivninger mv.	472	528	495	492	515	514	536	558	574	572
Resultat primær drift	**664**	**265**	**607**	**490**	**927**	**967**	**1.352**	**2.305**	**1.013**	**1.406**
Afkoblet EU-støtte	537	509	503	511	557	584	600	643	683	636
Finansieringsomkostninger	788	727	717	705	770	794	778	716	1.391	1.506
Driftsresultat	**413**	**47**	**393**	**296**	**714**	**757**	**1.174**	**2.233**	**305**	**537**
Driftsres. efter ejerløn mv.[2]	**127**	**-245**	**-4**	**-104**	**317**	**357**	**771**	**1.825**	**-92**	**121**
Likviditet før anlægsinvesteringer	**615**	**618**	**750**	**772**	**874**	**954**	**1.313**	**1.417**	**1.154**	**760**
Aktiver, ultimo	**40.158**	**41.166**	**40.284**	**39.816**	**42.843**	**41.556**	**45.298**	**45.327**	**47.092**	**48.964**
Gæld, ultimo	20.756	22.456	22.251	21.785	23.527	22.567	23.954	23.062	23.487	24.456
Hensættelser, ultimo	4.504	5.441	5.222	5.381	5.638	5.391	5.957	6.138	6.376	6.593
Egenkapital, ultimo	14.898	13.269	12.812	12.650	13.678	13.598	15.387	16.127	17.230	17.915
Nøgletal										
Afkastningsgrad landbrug, %	1,6	0,4	1,1	0,7	1,8	1,8	2,7	5,0	1,6	2,4
Soliditetsgrad, %	37,1	32,2	31,8	31,8	31,9	32,7	34,0	35,6	36,6	36,6
Overskudsgrad landbrug, %	15,8	4,8	11,4	7,7	16,8	16,1	23,1	31,6	12,5	18,7
Dækningsgrad, %	69,8	64,3	69,6	69,4	71,3	71,8	75,1	76,8	66,0	71,1
Kapacitetsgrad, %	118,7	98,5	110,2	104,3	123,0	124,2	139,1	169,9	122,9	136,1

[1] Udbytte vægtet efter dyrket areal i vårbyg, vinterbyg, vårhvede, vinterhvede, rug, triticale og havre

[2] Ejerløn mv. inderholder ejerfamiliens løn og korrigerer for værdiændring på stambesætning

Figur 3: 10-års udvikling i omkostninger i årets priser (ikke korrigeret for prisudvikling).

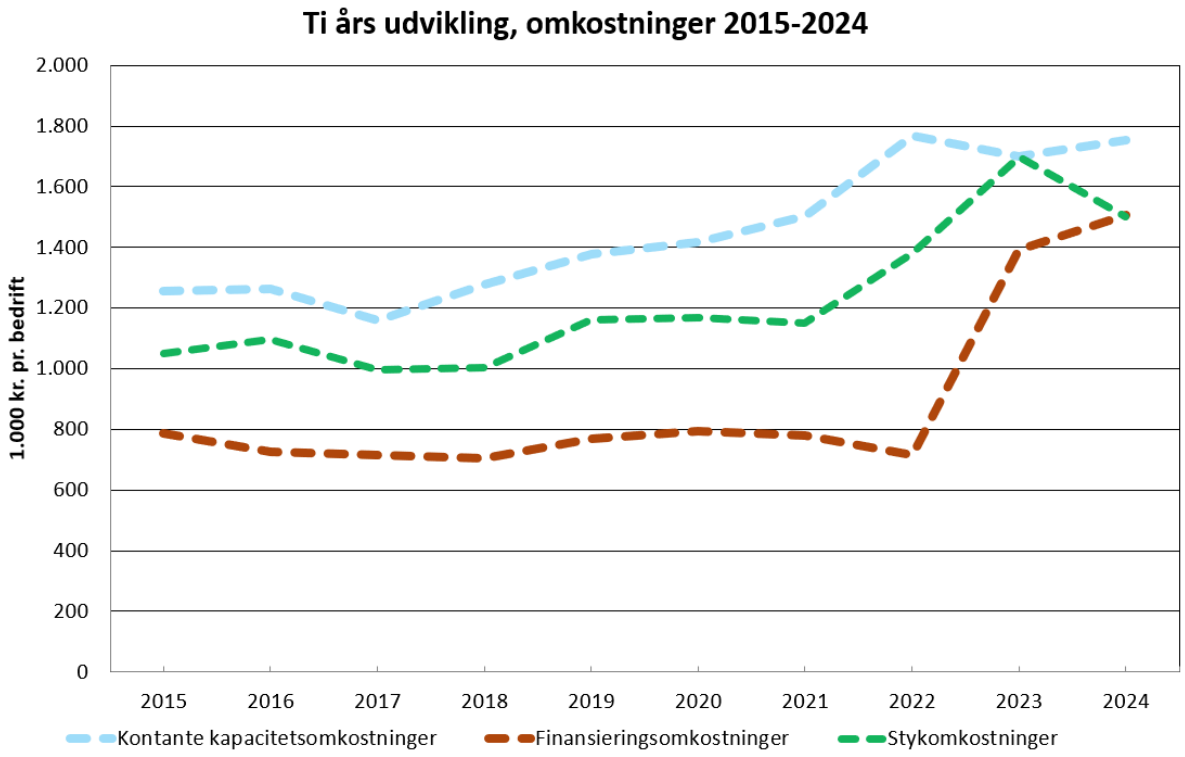

Figur 4. Udvikling i omkostninger pr. hektar i årets priser (ikke korrigeret for prisudvikling).

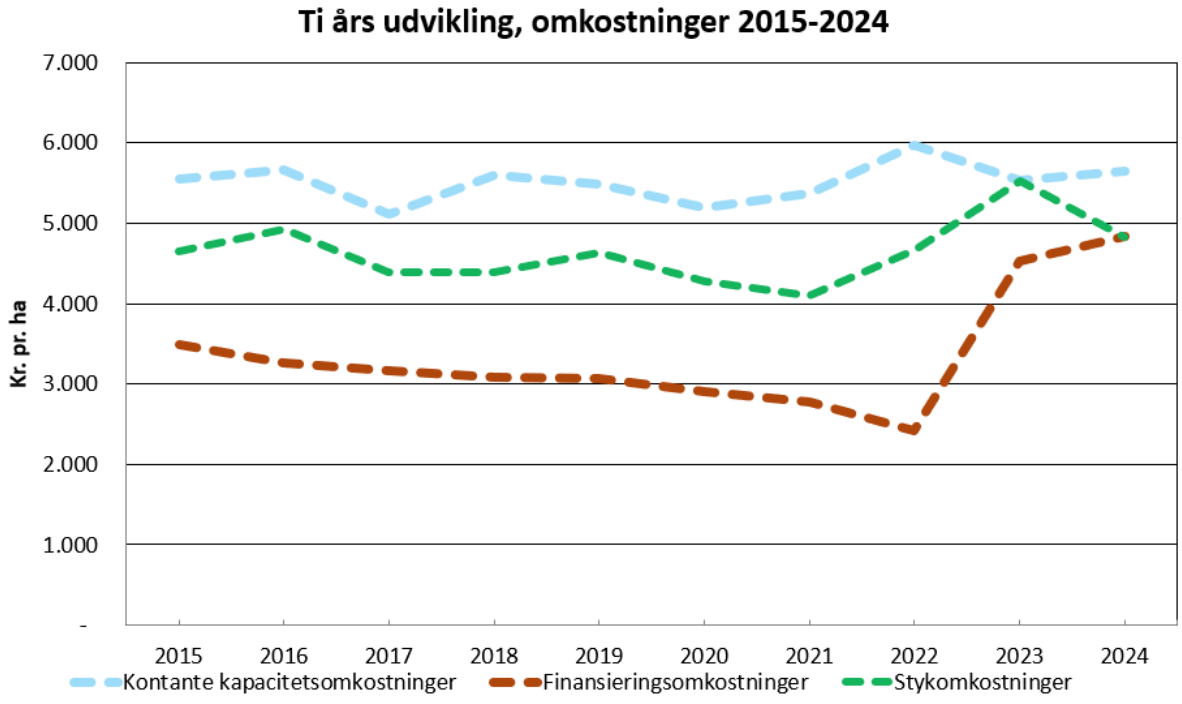

Figur 4. 10-års udvikling i dækningsbidrag inklusive EU-støtte, driftsresultat, udbytte foderhvede og pris foderhvede i årets priser (ikke korrigeret for prisudvikling).

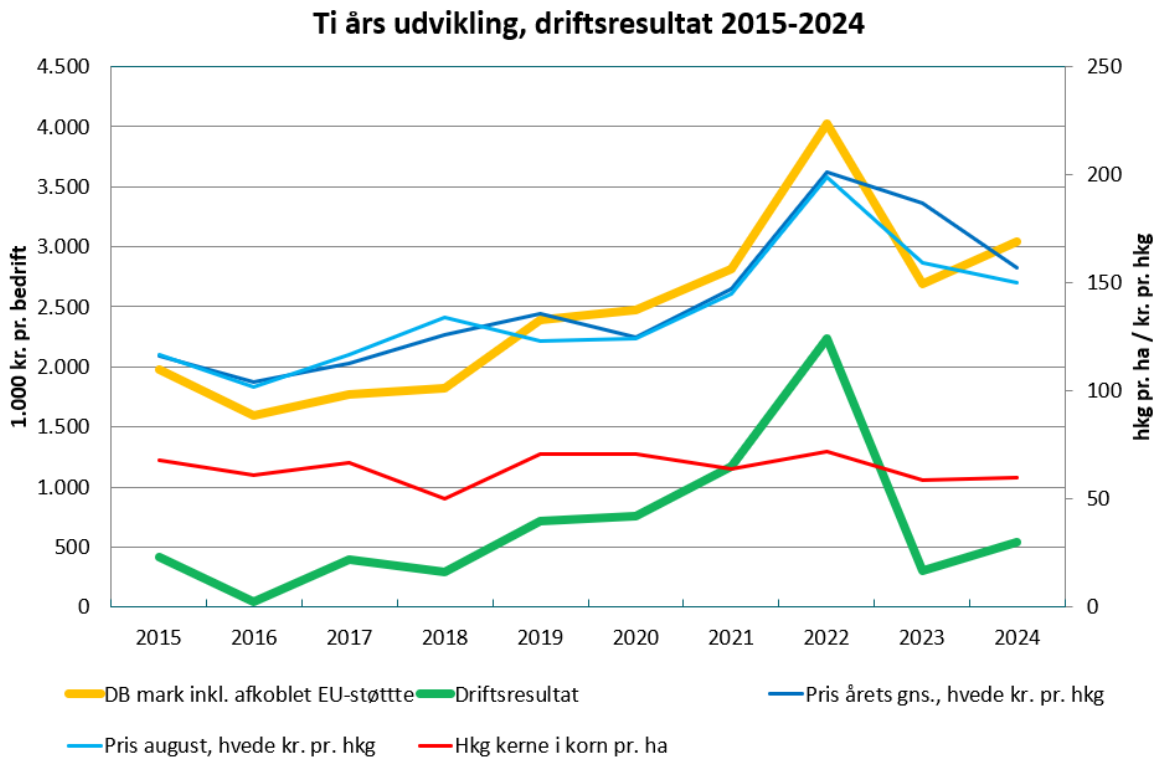

Figur 5. Dækningsbidrag tillagt EU-støtte i kr. pr. ha, med og uden korrigeret for prisudviklingen med forbrugerprisindekset og med 2015 = indeks 100.

